

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§10-11

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλεον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- 1) «...ὥστ' ἐκεῖνον πλεον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων»: Σε ποιον αναφέρεται με την αντωνυμία «ἐκεῖνον» ο Μαντίθεος; (μονάδες 2)
- 2) «... εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν»: Σε ποιες συμπεριφορές αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «αὐτῶν»; (μονάδες 3)

β. «... μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας»: Ποια είναι κατά τον Μαντίθεο η μεγαλύτερη απόδειξη της τιμιότητάς του και της κόσμιας συμπεριφοράς του; (μονάδες 5)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ανδρέας Φραγκιάς, Ἄνθρωποι και σπίτια, απόσπασμα

Ο Αργύρης και η γυναίκα του Γεωργία είναι δύο από τα βασικά πρόσωπα του μυθιστορήματος με τίτλο «Ἄνθρωποι και σπίτια» του Ανδρέα Φραγκιά. Η υπόθεσή του τοποθετείται στα δύσκολα χρόνια που πέρασε η Ελλάδα μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Η Γεωργία θυμάται ὅλο νυχτέρια με τη βελόνα. Ἐραβε κι η μάνα της. Ο πατέρας ἦτανε χτίστης, μα απ' το κρασί δεν ἔβαζε πια ἴσια τις πέτρες, τα χέρια του τρέμανε κι ο σπάγκος με

το βαρίδι ποτέ δεν ακουμπούσε σ' όλο το ύψος του τοίχου. Γι' αυτό δεν τον παίρνανε πια σε δουλειά. Κι έπρεπε να ράβουνε νύχτα μέρα. (...) Όταν έφυγε η μεγαλύτερη αδερφή της που παντρεύτηκε, η βελόνα της Γεωργίας έπρεπε να θρέψει και τους άλλους. Να τους ντύσει, να στείλει τα μικρά στη δουλειά, στο σκολειό. Η μεγαλύτερη αδερφή της, η Στέλλα, είχε τέσσερα παιδιά κι ο άντρας της μια φιλενάδα. (...) Όταν έφτασε ο καιρός να παντρευτεί η Γεωργία με τον Αργύρη, η μάνα είπε πως θέλει να βγάλει τα δόντια της γιατί την πονούσαν. Είχε μια σειρά χρυσά δόντια, κι η Γεωργία είπε στο γιατρό να της φτιάξει μια κοκάλινη μασέλα, με τα λεφτά που θα 'παιρναν απ' τα χρυσά δόντια. Η μάνα όμως δεν ήθελε. Τα πούλησε κρυφά κι αγόρασε τη ραφτομηχανή της Γεωργίας. Σκέφτηκε πως θα της χρειαζότανε, πως θα 'πρεπε να 'χει κάτι για την καινούρια ζωή. Την φέρανε δω με τ' αυτοκίνητο, απ' το μαγαζί, και κανείς στο σπίτι δεν έμαθε πού βρήκε η Γεωργία τα λεφτά για τη μηχανή του ραψίματος, όταν παντρεύτηκε. Ο Αργύρης δούλεψε τότε μάστορης στη φάμπρικα κι η Γεωργία τραγουδούσε κάθε πρωί. Ήταν πολύ νέα, κορίτσι. Σε λίγες μέρες ύστερα, άρχισε ο πόλεμος.

Από το σχολικό βιβλίο Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' ΓΕ.Λ.

B4. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο κείμενο: **ουσίας, εξέδωκα, έγκλημα, έπεικειάς, διατριβάς**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της** (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο).

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αισχίνης, Κατὰ Τιμάρχου §§27-29

(έκδ. του Martin, V., de Budé, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1927, ανατ. 1962)

Ο Αισχίνης αναφέρεται στα κριτήρια που θέτει ο νομοθέτης, προκειμένου ένας ρήτορας να αγορεύσει ενώπιον του λαού.

Ἄ συνιδῶν ὁ νομοθέτης διαρρήδην ἀπέδειξεν οὓς χρή δημηγορεῖν καὶ οὓς οὐ δεῖ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. Καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος, εἴ τις μὴ προγόνων ἐστὶν ἐστρατηγηκότων υἱός, οὐδέ γε εἰ τέχνην τινὰ ἐργάζεται ἐπικουρῶν τῇ ἀναγκαίᾳ τροφῇ, ἀλλὰ τούτους καὶ μάλιστα ἀσπάζεται, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπερωτᾷ τίς ἀγορεύειν βούλεται. Τίνας δ' οὐκ

ῥετο δεῖν λέγειν; τοὺς αἰσχροῦς βεβιωκότας· τούτους οὐκ ἔῃ δημηγορεῖν. Καὶ ποῦ τοῦτο δηλοῖ; «δοκιμασία», φησί, «ῥητόρων· ἐάν τις λέγη ἐν τῷ δήμῳ τὸν πατέρα τύπτων ἢ τὴν μητέρα, ἢ μὴ τρέφων, ἢ μὴ παρέχων οἴκησιν·» τοῦτον οὐκ ἔῃ λέγειν. **Νὴ Δία** καλῶς γε, ὡς ἔγνω φημι. Διὰ τί; ὅτι εἴ τις, οὐς ἐξ ἴσου δεῖ τιμᾶν τοῖς θεοῖς, εἰς τούτους ἐστὶ φραῦλος, τίποτε, φησὶν, ὑπ’ αὐτοῦ πείσονται οἱ ἀλλότριοι καὶ ἡ πόλις ὅλη; Καὶ τίσι δεύτερον ἀπεῖπε μὴ λέγειν; «ἢ τὰς στρατείας», φησί, «μὴ ἐστρατευμένος, ὅσαι ἂν αὐτῷ προσταχθῶσιν, ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκῶς», δίκαια λέγων.

σύνοιδα: γνωρίζω καλά, προβλέπω

διαρρήδην: ρητά, ξεκάθαρα

τύπτω: χτυπώ

Νὴ Δία: μα τον Δία

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος ... τοῦτον οὐκ ἔῃ λέγειν**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων/φράσεων του κειμένου (μονάδες 5):

τῇ τροφῇ: εἶναι ..... στο .....

διὰ τοῦτο: εἶναι ..... στο .....

ἀγορεύειν: εἶναι ..... στο .....

ἔγωγε: εἶναι ..... στο .....

φραῦλος: εἶναι ..... στο .....

β.

«**(...) καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπερωτᾷ τίς ἀγορεύειν βούλεται. Τίνας δ’ οὐκ ῥετο δεῖν λέγειν;**»· Να διακρίνετε τις κύριες ἀπὸ τις δευτερεύουσες προτάσεις ἐπισημαίνοντας τὸν συντακτικὸ ρόλο τῶν τελευταίων. (μονάδες 5)

Μονάδες 10